

זוממי בת כהן ובוועלה שאין מקדימין לאותה מיתה אלא למיתה אחרת –

The Zomemay witnesses of a Kohen's daughter and her adulterer; that they do not proceed to that death, but to another death

OVERVIEW

The תורה writes¹ regarding the daughter of a כהן who was מזונה (while she was married) that her punishment is שריפה. The סנהדרין משנה (cited here in our גמרא) states that the man who was מזונה with the כהן בת does not receive שריפה; the same applies to the עדים who testified that she was מזונה, and were הוזהב, that these עדים (even though they intended for the כהן בת to receive שריפה, nevertheless they) do not receive שריפה but another מיתה.² Our תוספות discusses the various דרשות from where we derive these rulings.

בוועלה דדרשינן היא³ ולא בוועלה⁴ -

Her adulterer does not receive שריפה (as the כהן בת does) for we expound the word היא as exclusive; she receives שריפה, but not her adulterer –

וזוממי בת כהן דכתיב לאחיו⁵ דדרשינן⁶ לאחיו ולא לאחותו⁷ -

And we derive that the כהן בת זוממי do not receive שריפה for it is written, 'to his brother', and we expound it to mean that you should do to the עדים זוממין as they plotted to do to his brother, but not to his sister.

תוספות asks:

ואם תאמר למה לי דרשא דלאחיו ולא לאחותו תיפוק ליה מהיא⁸ דנפקא לן -

לאחיו ולא And if you will say; why do we need the aforementioned exposition of **לאחיו ולא** to teach us that the כהן בת זוממי do not receive שריפה, **let us derive it from**

¹ ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף reads ויקרא (אמור) כא, ט.

² If the כהן בת was an ארוסה, the בוועל and the עדים זוממין receive סקילה, and if she was a נשואה they all receive חנק (depending on the various שיטות when the ruling of שריפה applies).

³ See footnote # 1.

⁴ See footnote # 2.

⁵ ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו reads דברים (שופטים) יט, יט.

⁶ The דדרשינן (instead of ודרשינן) amends this to read הגהות הב"ח.

⁷ When the עדים זוממין testified that the כהן בת was מזונה they plotted to be מחייב מיתה both the כהן בת (which is שריפה) and her בוועל (which is חנק/סקילה [see footnote # 2]); what מיתה should we give the עדים זוממין; this which they intended for her, or what they intended for him? The פסוק teaches that we punish the עדים זוממין with they plotted for him - לאחיו (which is חנק/סקילה), but not with the מיתה they plotted for her - לאחותו (which is שריפה).

⁸ See footnote # 1.

the word **היא**, for we do **derive** the exclusion of **כהן** from **זוממי** **ב**ת **כהן**, **שריפה**, from **היא** -
דדרשינן (סנהדרין נא,א) **את אביה היא מחללת היא⁹ ולא בועלה היא ולא זוממיה** -
As we expound the **פסוק** of **תשרף** **באש** **תשרף** **היא מחללת**, to teach us that only **she** receives **שריפה** but not **בועלה**; and similarly only **she** receives **שריפה**, but not her **היא**, when we derive it from **היא**, **לאחיו** **ולא** **לאחותו** of **דרשה**, **עדים** **זוממין**, so why do we need the

answers:

ויש לומר הואיל וזוממיה באו לחייבה שריפה לא יבא לאוקומי מיעוטא דהיא אלא בבעלה -
And one can say; since **זוממיה** came to obligate her **שריפה**, it is not becoming to establish the exclusion of **'היא'**, only for **בועלה**, but not for **זוממיה** -
ולא ממעטינן זוממין¹⁰ (אלא מן אחיו¹¹) -

לאחיו **זוממיה** from **היא** (but rather we exclude **זוממיה** from **היא**) -
And we do not exclude **זוממיה** from **היא**; that is how we would understand it initially -

אבל כיון דכתיב אחיו¹² דרשינן נמי מהיא למעוטי זוממיה -
However, once the **תורה** writes (ולא **לאחיו**), which excludes **זוממיה** from **היא**; **זוממיה** **היא** to exclude **זוממיה** (in cases where the exclusion **לאחיו** will not apply, as **תוספות** will shortly explain).

asks (the obvious question):

אבל קשה כיון דכתיב אחיו אמאי איצטריך למעוטי זוממין מהיא -
However, there is a difficulty; since **לאחיו** (ולא **לאחותו**) is already written (from which we exclude **זוממיה** from **שריפה**) why is it necessary for the **גמרא** in **סנהדרין** to exclude **זוממיה** (from **שריפה**) from **'היא'**?!
זוממיה (from **שריפה**)

answers:

ויש לומר דאי מאחיו הוה אמינא דהני מילי כשהבועל היה נדון קרינן ביה לאחיו -
And one can say; for if there was only the exclusion of **לאחיו** (ולא **לאחותו**) we could have said that when is this exclusion effective only when the **בועל** was also being judged, then we can read into the **פסוק**; punish the **עדים** as they intended to punish **לאחיו** (the **בועל**), but not how they intended to punish **אחותו** (the **כהן**) -
אבל אם לא היה נדון על פי עדותן -

However if the **בועל** was not being judged by their testimony, meaning -

⁹ The word **היא** is exclusionary to teach us that only the **כהן** receives **שריפה**; however anyone else who receives **שריפה** on account of the **כהן** (whether it is **בועלה** or **זוממיה**), they do not receive **שריפה**, but rather a **חרת**.

¹⁰ We would not (initially) be able to exclude **זוממיה** from **שריפה** based on **'היא'**, since there is a direct command (especially since we can apply it to **בועלה**), **ועשיתם לו כאשר זמם**, which would seemingly override the exclusion of **היא**.

¹¹ The **הגהות הב"ה** amends this to read **לאחיו** (instead of **אחיו**).

¹² See footnote # 11. The same applies to the following **אחיו** and **מאחיו** that they read **לאחיו** and **מלאחיו** respectively.

כגון שהיה קטן בן ט' שנים ויום אחד¹³ או שלא הכירו הבועל¹⁴ לא קרינן ביה לאחיו¹⁵ -

For instance that he was a minor, nine years and one day or older, or in a case where the witnesses did not recognize the בועל, we would not read the exclusion of (ולא לאחותו) לאחיו regarding these witnesses; this is what we would have thought if the only exclusion was לאחיו ולא לאחותו, therefore the תורה -

קא משמע לן היא ולא זוממין¹⁶ למעוטי זוממין בכל ענין¹⁷ -

teaches us by writing היא but not זוממיה to exclude זוממיה in any event even if there is no other חיוב מיתה (for the בועל).

תוספות comments:

ומתחלה היה רבינו יצחק מסופק בהאי מילתא¹⁸ ושוב פשטה מפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מו,א) -

So initially the ר"י was doubtful regarding this matter, and afterwards he resolved it from the גמרא in הדין -

דקאמר¹⁹ מיתה אחת מעין שתי מיתות כגון בת כהן ובוועלה²⁰ או בת כהן וזוממי²¹ זוממין²² -

Where the גמרא states there is one capital offence which is similar to two capital offences; for instance the בת כהן (which is בשריפה) and בוועלה (which is בחנק), or a

¹³ The ביאה of a קטן who is a אחד ויום שנים (and older) is consider a ביאה in regards that the woman was מזנה (with him), however since he is still a קטן, there can be no חיוב מיתה for this בועל who is a קטן.

¹⁴ The עדים testify that this בת כהן (whom they recognize) was מזנה with another person whom they do not recognize, and therefore are only condemning the בת כהן to מיתה, but not the unknown בועל.

¹⁵ The exclusion of לאחיו ולא לאחותו certainly does not mean that if the עדים testified that a woman is מיתה (she was שבת שבת) and were הוזהר, that we do not execute the זמם because she is a woman; we certainly do. The exclusion of לאחיו ולא לאחותו is only in the specific case of a בת כהן שזינתה where there are different חיובי מיתה for the בת כהן (החנק who receives אחרת) and the בועל (החנק who receives אחיו), in this instance the תורה teaches that the עדים receive the מיתה of the אחיו (which is החנק), but not the מיתה of the אחותו (which is שריפה). However in a situation where there is no חיוב מיתה (being dealt with) for the בועל (as in the two aforementioned cases), then seemingly we should punish the עדים זוממין with שריפה, since that is the (only) מיתה they were plotting; there is no other מיתה. This is what we may have assumed if the only exclusion was from לאחיו ולא לאחותו. See 'Thinking it over' # 1.

¹⁶ The הגהות הב"ח amends this to read זוממיה (instead of זוממין).

¹⁷ In this case as well the עדים would receive the מיתה that the בועל would have received (had he been found guilty – החנק).

¹⁸ What the ruling should be in a case of בת כהן זוממי, where there is no חיוב מיתה for the בועל; do the עדים receive שריפה or not.

¹⁹ The גמרא there concludes that we do not judge two capital offences in one day, even if it is for one capital offence which is similar to two capital offences.

²⁰ In this case there is one offence of זנות committed, but there are two different punishments (we do not try them in one day).

²¹ In this case there are three sets of witnesses; set one testified that the בת כהן was מזנה (she receives שריפה [he receives החנק]). Set two was מזים set one; so now the בת כהן and בוועלה are exonerated and set one עדים receive חנק. Set three was מזים set two, thus exonerating set one which we now believe, so the אשה receives שריפה [and בוועלה receives החנק], and set two receive חנק (for they wanted to inflict מיתה on set one. We have here different מיתות; the אשה, בשריפה, and בוועלה with set two בחנק. However, there is a difficulty with this scenario as תוספות continues to point out.

²² The הגהות הב"ח amends this to read זוממיה (instead of זוממין) and the same applies for the following זוממין.

asks תוספות. זוממי זוממיה and בת כהן -

והשתא למה ליה זוממי זוממין -

However, why are the זוממי זוממיה necessary?!

תיפוק ליה דאיכא שתי מיתות בלא זוממי זוממין משום הבעל שהוא בחנק²³ -

We know that there are two מיתות without the זוממיה because there is the husband who receives חנק and the בת כהן who receives שריפה; why add the זוממי זוממיה -

אלא שמע מינה דאיירי כגון דליכא דין מיתה בבעלה כגון שהוא קטן כדפירשתי²⁴ -

Rather we derive from here (since the גמרא cites a second case) that we are discussing a case where for instance there is no capital judgment being passed on בועלה where for instance he is a minor, as I explained -

ואפילו הכי קאמרי זוממי זוממין בחנק -

And nevertheless (even though the בועל does not receive חנק), the גמרא states that the זוממי זוממיה (set two) receives חנק for plotting to kill set one with חנק -

אלמא דהוה זוממין בחנק אף על פי דליכא דין מיתה בבעל:

It is therefore evident that the זוממי בת כהן (set one) receive חנק (if there is no reprieve from set three) even though there is no capital punishment for the בועל.

SUMMARY

The exclusion of כאשר זמם ולא לאחיו ולא לאחותו teaches us that the rule of זמם is not applicable where there are two מיתות (for him and her). The exclusion of חיוב היא is applied that they do not receive שריפה even when there is no מיתה בועל for the בועל. [However, 'היא' alone could not override זמם.]

THINKING IT OVER

1. It seems from תוספות that were it not for 'היא', we would exclude עדים from שריפה only when they implicated the בועל for חנק (and the woman for שריפה); however if they only implicated the woman for שריפה (but not the בועל) they would receive שריפה.²⁵ It turns out that for a greater sin (to kill them both) we would exempt them

²³ In fact this is identical with the first case the גמרא mentioned of בועלה and בת כהן!

²⁴ Therefore without the זוממי זוממין there are no two מיתות; only the שריפה of the בת כהן. If there are only two sets of עדים, the initial set (set one) and the עדים המזימין (set two) there is also only one מיתה, since set one was הוּזם the בת כהן is exonerated and only set one is מחויב מיתה. However when there are three sets of עדים, the בת כהן receives שריפה (for set one was exonerated [by set three] and is believed to be מחייב the שריפה), and set two who must receive חנק (to make it two separate מיתות). There is no מיתה for the בועל since he is a קטן. The reason set two receives חנק is because they plotted to inflict חנק on set one. This proves that even when there is no חיוב מיתה for the בועל the עדים (set one) will receive חנק if they are הוּזם, therefore set two will also receive חנק when they are הוּזם by set three. All this proves that עדים זוממין receive חנק even if there was no חיוב מיתה for the בועל only a חיוב שריפה for the בת כהן.

²⁵ See footnote # 15.

from שריפה, but for a lesser sin (to kill only the woman) they receive a greater punishment!²⁶

2. Why is the case of כהן בת כהן וזוממי זוממיה considered as שתי מיתות? Seemingly it is שתי מיתות, since the sins of the כהן בת כהן and the זוממים are two completely separate sins. She was מזנה and the עדים testified falsely; how is this?!²⁷

3. What does the exclusion of לא אחיו ולא לאחותו accomplish, and what does the exclusion of היא ולא זוממיה accomplish?

²⁶ See אוצר מפרשי התלמוד # 261.

²⁷ See אוצר מפרשי התלמוד # 268-71.